

Ir dailės paroda ėjo tuo pačiu principu. Ir čia jaunimas matė tik „savo veidą veidrodyje“ arba „drobėje“, Jonukas išgirdo Danutę skambinant ir dainuojant, Aušrelė pamatė Vytuką šokant, Algis stebėjo Nijolės brėžinius, o Jūratė gėrėjosi Vytenio tapyba ir t. t. Niekas neabejoja mūsų jaunimo kūrybingumu (tam jis ir jaunimas!), tačiau mūsų dailė

● Prof. J. Eretas renka medžiaga prel. Pr. Juro biografijai; jis taip pat yra kalbinamas parašyti biografiją arkiv. J. Matulaičio.

A. a. prof. dr. Antanas Salys, vienas pirmųjų mūsų kalbininkų, užvakar palaidotas Springfielde. Pa. Del jo mirties liūdi visa lietuvių tauta. Čia viena iš paskutinių brangaus velionio nuotraukų, š. m. liepos 11 d. padarytų kun. A. Kezio, S.J. Tą dieną Lietuvių foto archyvas profesorių nufilmavo, įamžindamas jo gyvą vaizdą ir balsą atities kartoms

(Nukelta i 2 psl.)

mat, 1. Z. ir U.S.C. pranešimai, pasiūlymai ir sumanymai, cv rinkimai, 7 v. 30 min. v. banketas, koncertas, premijų iteikimas, šokiai.

Sekmadienis — spalio 8 d. (dienos pirmininkė Z. Brinkienė), 9 val. pamaldos Ameri-

● Už religinio turinio veikalų Lietuvių katalikų mokslo akademijai šių metų pabaigoje skirs 500 dolerių premiją. Ir ši premija, kaip ir premija lietuvių laikraštiniui, bus duodama kasmet. Premijos iniciatorius ir menetas kun. J. Prunskis.

KALBININKAI IR VISUOMENĖ

(Atkelta iš 1 psl.)
 tinka kitos rūšies prieveiksmiai, pvz. su -iška: šis kūrinys gerai stilistiškai (t. y. pagal stilistikos reikalavimus) parašytas; viską reikia teoriškai (t. y. kaip teoriją rodo ar reikalauja) įrodyti, ir tt.; visais šiais atvejais vartojant -iniai, patį vartoseną nereikalingai nivaliuojama, menkinama. Šalia atsitiktinių, paviršutinių, visuotinių ir kt. vien dėl dirbtinės analogijos nėra jokio reikalo laikyti netaisyklingais dariniais atsitiktinai, paviršutiniai (ar paviršutiniškai), visuotiniai: šios lytys yra jau plačiai įsigalėjusios. Tokių būdvardžių, kaip konstruktyvūs, moraliniai šalia konstruktyvus, moralus, yra rūšiniai, panašios darybos, kaip rūgštinis, saldinis šalia rūgštus, saldus, greta kurių lig. šiol, rodos, dar niekas nemėgino vartoti prieveiksmių rūgštiniai, saldiniai. Vien stilistiniai sumetimais daug geriau vietoj psichiniai vartoti psichiški, pvz. psichiškai nesveikė žmogus arba tiesiog nesveiko proto žmogus. Ir tt.

Rašydamas apie prieveiksmius su -iniai, aš turėjau galvoj tik kalbos duomenį, pačią bendrinę kalbos vartoseną, jos tikslą, ne kieno nors autoritetą; čia viena liaudies kalba, aišku, negalima tenkintis nei vadovautis, bet neįmanoma žmonių ir bendrinės kalbos dalykų aiškinti dirbtinai, nesiskaitant su pačiais kalbos duomenimis. Apie visą tai savo minėtoji knygelė rašiau tiek, kiek reikėjo abejojamiems L. Dambriūno samprotavimams išsklaidyti; jei kada reikės, gal

lėsiu apie tai pagrindžiau parašyti.

2. Kaip danguje, taip ir žemėje

Šis Viešpaties maldos vietininkas jau nuo seniai svartomas ir diskutuojamas. Pastaruoju laikui plačiau už žemėje pasisakė A. Salys savo straipsnyje *Vis dėlto: kaip danguje, taip ir žemėje* (Laiskai Lietuviams, 1971, Nr. 6) ir kiek siauriau aš (*Draugas*, 1971, Nr. 255). Į tai L. Dambriūnas iš dalies šiame straipsnyje ir kiek išsamiau atsako *Aiduose* (1972, IV, 195-199). Iš vienos pusės jis mano, kad abi senovinės lietuvių raštų kalboj vartotos formos, žemėje ir ant žemės, esančios savos, o jų pasirinkimą verčiant nulemusi kalba, iš kurios buvę verčiama. Ant žemės tiek gali būti versta iš lenk. *na ziemi*, kiek ant stalo iš *na stolė*. Taigi į tai reikia žiūrėti ne istoriškai, bet struktūriškai, t. y. dabartinės, ne istorinės vartosenos atžvilgiu. "Daikto buvimas viduje reiškiamas vietos vietininku, — rašo jis, — o buvimas jo paviršiuje prielinksnis ant su kilmininku, pvz.: *dėžėje* — ant *dėžės*, *spintoje* — ant *spintos*, *kalne* — ant *kalno*, *vandenyje* — ant *vandens* ir tt. Kalbėdami poteriuose apie dangų ir žemę (visą planetą), tuos dalykus gretindami, psichologiškai dangų vaizduojame kaip vietą, kurios viduje galima būti, ir tai priešpastatoma žemei (planetai), kurioje negalima būti viduje, o tik paviršiuje. Pagal bendrą dėsni, kad buvimas vidų reiškiamas vietininku, o buvimas paviršiu prielinksnis ant su linksniu, ir sa-

koma *kaip danguje, taip ir ant žemės*. Toks pasakymas visiškai derinasi su logika, su mąstytose nos psichologija ir lietuvių kalbos dėsniais" (*Aidai*, IV, 197).

Tai yra tipiškas L. Dambriūno galvojimas: jei *stolė* reiškia "stalo viduje" ir *ant stalo* "stalo viršuje", tai visai tolygiai turi reikšti ir *žemėje* bei *ant žemės*. Bet ar taip iš tikrųjų turi būti pagal lietuvių kalbos dėsnius, yra jau kitas dalykas: kalba dažnai gali su formaline logika ir nesutikti. Dabartinėje kalboje vietininkas, žemėje gali reikšti ne tik "žemės viduje", bet ir žemės paviršiuje" (kur mes gyvename, judame), žemės plotmėje, jos aplinkoje; (toliau) sausumoje; šalyje, krašte, pasaulyje ir kt., pvz.: jie jau pasistatė trobas savo žemėje; visi ramiai gyvenome savo žemėje; jie mėgsta kartais pasigynyti ir svetimoje žemėje; arkliai pririšo kaimyno žemėje; pats aukštelininkas išsitiesė žemėje; negulėk žemėje; juodoji žemė baltą duona auga; gimtojo žemėj smagiau gyventi; viso žemėj tebevyksta karai ir tt. Plg. dar kitus tolygius pavyzdžius: byrant dirvoj, birs ir jaujoj; buvo daug žmonių gatvėj susirinkusių; kiaušė lauke dvokia, stale kvepia; lauke paliko arklą; dabar visi laukuose dirba; viskas buvo viename puslapyje surašyta; varnas susikrovė lizdą saloje; vietoj gulėdamas ir akmuo apželia ir tt.

Dabartinės žmonių kalbos prielinksnis *ant* su kilmininku paprastai žymi daiktą ar vietą, kurių paviršiuje, dažnai ribotame, kas yra ar dedasi, pvz.: gandrai ant stogo buvo lizdą susikrovę; ant kalno karklai siūbavo; ant tetušio kapo purienos žydėjo; ant lentynos buvo knygos sudėtos; visą tūpą ant kiaušinių ir tt. Kartais šios prielinksninės grupės yra tos pačios reikšmės, kaip ir vietininkai, pvz.: dirvoj ir ant tos dirvos rugius sėja; stovi gatvėj ir ant to gatvės; paliko ratus kieme ir ant kiemo; dirba lauke ir ant lauko; pririšo arkli pievoj ir ant pievos ir ir kt.; bet bendrinėje kalboje šiokiais atvejais vis daugiau vartojami vietininkai, ne prielinksninės grupės.

Panašiai ir senovinė (M. Mažvydo, M. Daukšos, K. Sirvydo ir kt.) raštų kalboje šalia *kaip danguje, taip ir žemėje* (lot. *sicut in coelo, et in terra*) vartojama *kaip danguje, taip ir ant žemės*; *kaip ant dangaus, taip ir ant žemės* (lenk. *jako na niebie, tak i na ziemi*) ir kt. Čia tiek *ant dangaus*, tiek *ant žemės* poterių kalboje gali būti verstinės formos visai panašiai, kaip ant *svieto* (lenk. *na świecie*) šalia ant *pasaulio* (vietoj *pasaulyje*) ir kt.; panašiai galvoja ir E. Fraenkelis, *Syntax der lit. Postpositionen und Praepositionen*, 1929, 63. Visai aiškūs, atrodo, yra vertiniai ant *stoties* (seniau *ant vagozės*), ant *šventorių*, ant *turgaus* ir kt. Bet tokiuose posakiuose, kaip žmėnės kalne ir ant kalno gyvena, suole ir ant suolo sėdi, pančiai kabli ir ant kablio kaba ir kt., prielinksnis *ant* su kilmininku gali būti jau savaraimė lietuvių kalboje atsiradęs.

Mano bendra išvada tokia: norminė lytinė poterių kalboje vis dėlto vartotina *kaip danguje, taip ir žemėje*, visai panašiai, kaip *dirvoje, kieme, lauke, pievoje, vietoje*, ne ant *dirvos*, ant *kiemo*, ant *pievos*, ant *vietos*. Viena, ši vietininko vartoseną, kaip matėme, lengvai gali būti pateisinama gausiais dabartinės kalbos pavyzdžiais; antra, senovinėje poterių kalboje *ant žemės*, kaip ir *ant dangaus*, gali būti verstinė forma; trečia, ant žemės ne būtina turi būti kontrastinė formai *danguje*, nes žemėje gali reikšti ir tą patį, kaip ant žemės; ketvirta, vietininkai *kaip danguje, taip ir žemėje* taip tarpusavy dera, kaip pvz. (giesmėje) *Garbė Dievui a u k š t y b ē s e*, o žemėje *ramybė geros valios žmonėms* arba (psalme) *Darysiu ženklų aukštai danguje ir žemai žemėje*; penkta, L. Dambriūno išvada "Forma žemėje palaikys senumą (tradicijos) mėgėjai, o ant žemės — naujumo (faktinės patirties) šalininkai" nedaug ką tereikšia, nes šis vietininkas (žemėje) yra gūdnas šių dienų faktas; šešta, dar nėra aiškiai įrodyta, kad kalbamasis vietininkas būtų verstas iš lotynų kalbos, nes pvz. M. Daukša, norėdamas būti ištikimas originalui, daugiausia yra vertęs pažodžiui, tiesiog vergiškai, bet atskirais atvejais kai kuriuos žodžius ar posakius yra išvertęs laisvai; ir pagaliau, septinta, J. Jablonskio patartas, šį vietininką jau vartojo vyšk. Pr. Karevičius, vėliau arkiv. J. Skvireckas (kiek žinau, jis buvo kietas žmogus, ir lengvai kalbininko patarimams nepasiduodavo), dabar vartoja Lietuvoj išleistas Apeigynas bei Litūrginis maldynas (ruoštas ištiso kolektyvo ir tartasi su kalbininkais), taip pat šiam krašte pasirodęs Romos katalikų mišiolas, kun. St. Ylos Tikrų Dievų ir kt., todėl ar beverta užsispyrus ir toliau vis piršti ant žemės visai pateisinamo vietininko vietoje?

3. Dvasininkas ir dvasiškis
 L. Dambriūnas rašo: "Jablonskis sudarė dvasininką pagal kitus tos rūšies daiktavardžius, kaip ūkininkas, bitininkas, mėsininkas (L. Dambriūno pagraukta. P. S.), kurie reiškia žmogaus verslą, nuolatinį užsiėmimą tam tikroje srityje. Tuo tarpu kunigas nėra verslininkas, įprastine to žodžio prasme, ir dėl to jo netenka vadinti žodžiu, kuris reiškia verslą. Kunigui esminga ne tai, ką jis dirba, kuo verčiasi, o koks žmogus jis yra. Jis būtent yra dvasiškas žmogus, tokiu pasidareš, gaudamas kunigo šventimus. Dėl to žmonės teisingai ir vadina jį 'dvasišku tėveliu'. O toks žmogus vienu žodžiu ir tegali būti vadinamas dvasišku, kaip vyriškas žmogus (žmogus turįs esminių vyro ypatybių) tegali būti vadinamas vyrišku".

Aš savo straipsnyje *Kunigas ir dvasininkas (dvasiškis)* (*Aidai*, 1953, V, 215-223) esu įrodinėjęs, kad dvasininkas "dvasinio luomo narys, dvasios ganytojas ar mokytojas, šventikas, ang. clergyman, prc. ecclésiastique, vok. Geistlicher" iš tikrųjų yra ne kiekvienas, kas rūpinasi tik dvasiniais reikalais arba dirba dvasinį darbą, bet tik tas, kas, be to, turi ir tam tikrą pašaukimą ir tam tikromis apeigomis (šventimu ar įžadais) yra įvestas į dvasinį luomą, ir tiek savo daryba, tiek suspecialintą reikšmę gali būti lyginamas su karininku, menininku ir kt. Tos pat reikšmės, kaip dvasininkas (dėl darybos plg. latvių *garīdznieks* "dvasininkas, Geistlicher") šalia *garīgs* "dvasinis, dvasiškasis" ir rus. *duchovnik* "dvasios tėvas, dvasininkas, šventikas" šalia *duhovnyj* "dvasinis, dvasiškasis") yra ir *dvasiškis*, kuris taip pat sudarytas šalia *dvasiškas*, kaip *vyriškis* šalia *vyriškas*, -a (*vyriškas*, -o dar yra ir "vyriškis, vyras", latvių *viršis* "t. p."), *karališkis*, -ė "karaliaus, karalinis" (pvz. *karališkė lazda*) ir *karališkis*, -io "karaliaus žmogus, dvasiškis; karaliui priklausęs žmogus, ne baudžiauninkas" šalia *karališkas* ir kt. Savo daryba *dvasininkas* taip santykinai su *dvasišku*, kaip pvz. *baudžiauninkas* su *baudžiaušku*, *kalnininkas* su *kalnišku*, *papieżininkas* su *papieżišku* ir kt. Pagaliau *dvasininkas*, arba *dvasiškis*, savo reikšmę dar skirtingas nuo kunigo: pirmasis yra bendrinė sąvoka, o antrasis tam tikras jo porūšis; žr. Liet. Enciklopedija, V, 285.

Tiek dvasininko, tiek dvasiško
 L. Dambriūnas rašo: "Jablonskis sudarė dvasininką pagal kitus tos rūšies daiktavardžius, kaip ūkininkas, bitininkas, mėsininkas (L. Dambriūno pagraukta. P. S.), kurie reiškia žmogaus verslą, nuolatinį užsiėmimą tam tikroje srityje. Tuo tarpu kunigas nėra verslininkas, įprastine to žodžio prasme, ir dėl to jo netenka vadinti žodžiu, kuris reiškia verslą. Kunigui esminga ne tai, ką jis dirba, kuo verčiasi, o koks žmogus jis yra. Jis būtent yra dvasiškas žmogus, tokiu pasidareš, gaudamas kunigo šventimus. Dėl to žmonės teisingai ir vadina jį 'dvasišku tėveliu'. O toks žmogus vienu žodžiu ir tegali būti vadinamas dvasišku, kaip vyriškas žmogus (žmogus turįs esminių vyro ypatybių) tegali būti vadinamas vyrišku".

Aš savo straipsnyje *Kunigas ir dvasininkas (dvasiškis)* (*Aidai*, 1953, V, 215-223) esu įrodinėjęs, kad dvasininkas "dvasinio luomo narys, dvasios ganytojas ar mokytojas, šventikas, ang. clergyman, prc. ecclésiastique, vok. Geistlicher" iš tikrųjų yra ne kiekvienas, kas rūpinasi tik dvasiniais reikalais arba dirba dvasinį darbą, bet tik tas, kas, be to, turi ir tam tikrą pašaukimą ir tam tikromis apeigomis (šventimu ar įžadais) yra įvestas į dvasinį luomą, ir tiek savo daryba, tiek suspecialintą reikšmę gali būti lyginamas su karininku, menininku ir kt. Tos pat reikšmės, kaip dvasininkas (dėl darybos plg. latvių *garīdznieks* "dvasininkas, Geistlicher") šalia *garīgs* "dvasinis, dvasiškasis" ir rus. *duchovnik* "dvasios tėvas, dvasininkas, šventikas" šalia *duhovnyj* "dvasinis, dvasiškasis") yra ir *dvasiškis*, kuris taip pat sudarytas šalia *dvasiškas*, kaip *vyriškis* šalia *vyriškas*, -a (*vyriškas*, -o dar yra ir "vyriškis, vyras", latvių *viršis* "t. p."), *karališkis*, -ė "karaliaus, karalinis" (pvz. *karališkė lazda*) ir *karališkis*, -io "karaliaus žmogus, dvasiškis; karaliui priklausęs žmogus, ne baudžiauninkas" šalia *karališkas* ir kt. Savo daryba *dvasininkas* taip santykinai su *dvasišku*, kaip pvz. *baudžiauninkas* su *baudžiaušku*, *kalnininkas* su *kalnišku*, *papieżininkas* su *papieżišku* ir kt. Pagaliau *dvasininkas*, arba *dvasiškis*, savo reikšmę dar skirtingas nuo kunigo: pirmasis yra bendrinė sąvoka, o antrasis tam tikras jo porūšis; žr. Liet. Enciklopedija, V, 285.

Tiek dvasininko, tiek dvasiško
 L. Dambriūnas rašo: "Jablonskis sudarė dvasininką pagal kitus tos rūšies daiktavardžius, kaip ūkininkas, bitininkas, mėsininkas (L. Dambriūno pagraukta. P. S.), kurie reiškia žmogaus verslą, nuolatinį užsiėmimą tam tikroje srityje. Tuo tarpu kunigas nėra verslininkas, įprastine to žodžio prasme, ir dėl to jo netenka vadinti žodžiu, kuris reiškia verslą. Kunigui esminga ne tai, ką jis dirba, kuo verčiasi, o koks žmogus jis yra. Jis būtent yra dvasiškas žmogus, tokiu pasidareš, gaudamas kunigo šventimus. Dėl to žmonės teisingai ir vadina jį 'dvasišku tėveliu'. O toks žmogus vienu žodžiu ir tegali būti vadinamas dvasišku, kaip vyriškas žmogus (žmogus turįs esminių vyro ypatybių) tegali būti vadinamas vyrišku".

Tiek dvasininko, tiek dvasiško
 L. Dambriūnas rašo: "Jablonskis sudarė dvasininką pagal kitus tos rūšies daiktavardžius, kaip ūkininkas, bitininkas, mėsininkas (L. Dambriūno pagraukta. P. S.), kurie reiškia žmogaus verslą, nuolatinį užsiėmimą tam tikroje srityje. Tuo tarpu kunigas nėra verslininkas, įprastine to žodžio prasme, ir dėl to jo netenka vadinti žodžiu, kuris reiškia verslą. Kunigui esminga ne tai, ką jis dirba, kuo verčiasi, o koks žmogus jis yra. Jis būtent yra dvasiškas žmogus, tokiu pasidareš, gaudamas kunigo šventimus. Dėl to žmonės teisingai ir vadina jį 'dvasišku tėveliu'. O toks žmogus vienu žodžiu ir tegali būti vadinamas dvasišku, kaip vyriškas žmogus (žmogus turįs esminių vyro ypatybių) tegali būti vadinamas vyrišku".

kie daryba gali būti kaip reikiant pateisinta, ir abudu laikytini lygios vertės. Nėra jokio reikalo dvasininkui duoti tik "spiritisto" reikšmę, kaip kad savo laikų darė Drūskius (A. Jakštas-Dambrauskas) ir dabar norėtų L. Dambriūnas. J. Jablonskio nuomone, *spiritistas* lietuviškai tegalys būti "spiritistas", o *dvasininkas* — "žmogus, kuriam (žmogaus) dvasia, dvasios reikalai rūpi arba turėtų rūpėti" (*Rinktiniai raštai*, II, 119). Didžiąjame Liet. kalbos žodyne *dvasininku* pirmoji reikšmė duota "kas rūpinasi tikinčiųjų dvasios reikalais, ku-

nigas" (II, 942).

4. Tikėti Dievą ir tikėti į Dievą
 L. Dambriūnas abu šiuos posakius laiko vienodos vertės, tik tarp jų ega skirtumas, kad *tikėti į ką* rodo naujesnį kalbos raidos tarpinį. Šis pastarasis posakis dar esąs tuo pranašesnis, kad "su prielinksnio padaromas daiktavardinės grupės, kurių negalima padaryti be prielinknio"; pvz. sakome *jo tikėjimas į Dievą yra visiems žinomas*, bet esą negalima pasakyti *jo tikėjimas Dievą yra visiems žinomas* arba *jo Dievo tikėjimas yra visiems* (Nukelta į 4 psl.)

Kryžiaus stotis. Dail. V. Kašuba

Nuotrauka V. Maželio

DR. NINA KRAUCEL - KRIAUGELIONAITĖ

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
 6132 S. Kedzie Ave.
 Tel. WA 5-8970, neatsiliepęs skambinti 471-0225. Valandos pagal susitarimą.

DR. MARIJA LINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
 2817 West 71st Street
 Telef. HElock 6-3545
 (Ofisio ir rezidencijos)
 Valandos pagal susitarimą

Ofisio HE 4-1818 Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
 2454 West 71st Street
 (71st ir Campbell Ave. kampas)
 Pirmad., antr., ketvirt., ir penkt. nuo 3 val. popiet iki 7 val. vak. Ketvirt., ir šeštad. nuo 9 v. ryte iki 11 val. ryto — tik susitarus.

DR. FRANK PLEČKAS

OPTOMETRISTAS
 Kalba lietuviškai
 2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
 Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
 Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
 5159 South Damen Avenue
 Tel. Ofisio PR 6-7800 Namų 925-7697
 Valandos tik pagal susitarimą. Trečdieniais uždaryta

DR. LEONAS SEIBUTIS

Inkstų, Pūslės ir Prostato CHIRURGIJA
 2656 West 63rd Street
 Val. antradienį nuo 1 - 4 popiet ir ketvirtadienį nuo 5 - 7 vakare
 Ofisio tel. 776-2380; rez. 443-5545

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Adresas: 4255 W. 63rd Street
 Ofisio tel. REliance 5-4410
 Rea. GYovehill 6-0617
 Valandos: pirm., ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak. antr., ir penkt., nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Bendra praktika ir chirurgija
 Ofisio 2750 W. 71st Street
 TEL. — 925-6296
 Valandos: 2-3 v. v. penktadienį. 10-12 ryto, 2-3 val. vak. šeštadienį. 1 iki 4 v. vak. Treč. ir šeštad. uždaryta. Rezid. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Bendra praktika ir moterų ligos
 Ofisio ir rez., 2653 W. 56th St.
 Tel. PROspect 6-1223

Ofisio val.: pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6-8 val. v. šeštad. 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123. Namų GI 3-3195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS
 2454 West 71st Street
 Val.: pirm., antradienį, ketv. ir penktadienį 2-4 ir 6-8. Treč. ir šeštad. uždaryta

TEL. PROspect 6-9400

DR. ONA VASKEVIČIUS

(VAKARAS)
 GYDYTOJA IR CHIRURGA
 6643 South Albany Avenue
 Val.: pirm., antr., ketv. 6-8 val. vak. penktadienį ir šeštadienį. 2-4 popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofisio PR 6-6446

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 8107 West 71st Street
 Valandos: 1-6 val. popiet
 Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 6449 South Pulaski Road
 Ofisio tel. 767-2141 Namų 636-4860
 Val.: pirm., antr., ketv. 2-5 ir 6-8. penkt. 2-5. Šešt. pagal susitarimą

Perskaite "Draugą" du

Platinkite "Draugą".

Bruno Markaičio muzika Topangoje

Gal ir egzotiškai skamba žodis Topanga, tačiau Pietų Kalifornijos lietuviams jis ar ima mielas: Topangos prieglobstyje gyvena įžymus archeologas profesorius Marija Gimbutienė. Jos erdvė gyvenvietė yra tikra lietuvių piliis, drašiai įsiremę į Santa Monikos kalnyno šoną, žvelgiant į majestetišką kanjoną ir apmistanti praeities ir dabarties paslaptis.

Liepos 23 d. pas M. Gimbutienę susirinkę Los Angeles Dailių menų klubo nariai ir kiti svečiai susipažino su komp. Bruno Markaičio muzika ir asmeniškai su juo pasikalbėjo. Tai pačia proga susikaupimu prisimintas klubo narys — prieš metus tragiškai žuvęs rašytojas Juozas Tūlinis.

Nežiūrint palankių įvertinimų, pasirodžiusių mūsų spaudoje, Bruno Markaičio muzikinė kūryba lietuvių tarpe yra apgaubta paslaptimi. Tai savotiškas paradoksas, nes mūsųose, išsivijusioje, kompozitoriai skaičiuojami tik vienos rankos pirštais. Kai kam tas žmogus yra tik kilnus dvasiškas, mokas pasakyti taiklų pamokslą.

M. Gimbutienė, pristatydama garbingą svečią, faktais nurodė B. Markaičio ypatingą pasisekimą amerikiečių muzikiniuose sluoksniuose. O dėl palyginti mažesnės įtakos lietuviuose iškėlė vieną iš stambesnių priežasčių: "finansiški lietuvišką muziką gyvenimą varžo daugiau negu amerikietiški". Kompozitorius Markaitis gi reikšiai įvairiose muzikinėse formose ir rašo įvairiems muzikiniams ansambliams: nuo fortepijono iki smuiko, nuo styginio kvarteto iki kamerinio orkestro, nuo pučiamųjų ansamblio iki pilno simfoninio orkestro, nuo individualaus solisto iki mišraus choro, net iki dvigubo mišraus choro, kaip Vilniaus varpų finale".

Magnetofono įrašo pagalba buvo pademonstruota B. Markaičio kūrinių įrašai (jis jų yra parašęs per 100). Žinoma, negalima reikalausti, kad kurie mėgėjiškai atlikti įrašai, kaip Fort. koncerto Nr. 1 finalas, darytų pilnutinį įspūdį.

Klausytojai išgirdo Styginio kvarteto Nr. 1, I dalį, įgrotą USF String Quartet Floridos televizijos programoje; Duonos šoki, perrašytą fortepijonui iš "Symphony for Youth"; malonų šedevrą — Smuiko sonatas III dalį, kurioje solo grojo garsus vengrų smuikininkas Fr. D'Albert; Žvakių šokį, perrašytą kameriniam orkestrui iš oratorijos "100 Suns", diriguojant pačiam kompozitoriui; kalėdinę giesmę "Sing with Joy" ir "Christmas Poem", III dalį — abu dalykai dainuojami choro,

sudaryto iš New Yorko Filharmonijos narių, diriguojant kompozitoriui; Forte piono koncerto Nr. 1 finalą ir pabaigai — ištrauką iš kantatos "Vilniaus varpai".

Išpuolis teigiamas. Įsitikinta B. Markaičio repertuaro universalumu ir brandumu. Jo muzika šviesi, racionali, paženklinta moderniais tonaciniais bruožais, tačiau nešokiruoti, teikianti estetinį pasitenkinimą, o ne dramatiškus problemų vaizdavimą. Melodingi nostalgiski motyvai nežymiai įpinti į garsinį audinį.

Komp. G. Gudauskienė pasiūlydė jo muziką ir teiravosi, ar tokio pobūdžio klasikine kūryba nevertėtų įmontuoti liaudies dainų motyvus ir tuo suteikti lietuviškesnį charakterį. B. Markaitis pažymėjo, kad nebūtinai liaudies dainų melodijomis laimimas kompozicijų lietuviškumas. Pavyzdys Fr. Šopenas, kuris savo lenkiškąją dvasią persunktuose kūriniuose nenaudojo liaudies dainų motyvų.

Komp. Br. Budriūnas pagyrė Markaičio gražią polifoniją, instrumentuotę. Jam itin patikusios kalėdinės giesmės ir smuiko sonata. Suabejojo fortepiono koncerto finalo solo partijos pakankamą išryškinimą. Nuosirdžius teigiamas komentaras tarė ir solistė St. Pautienienė.

Po vaišių, antroje programos dalyje pasirodė iš Bostono atvykę Aleksandra ir Antanas Gustaitis. Aleksandra su aktorės inercija paskaitė linksmą C. Grincevičiaus novelę. Ant. Gustaitis, vis nepalaidžiamas klausytojų su "dar, dar, dar" prašymais, atpylė virtinę naujausių dinamitinių eilėraščių. Jo humoras nieko nenušauna, jokio pastato nesu-sprogdina, o vis dėlto avangardiškai kai ką apverčia aukštyn kojomis — kyla dėmesys ir juokas. Jei Aleksandrai trumpesnis skaitymas atneštų didesnę sėkmę, tai Antanui varžytis nereikėtų.

M. Gimbutienės pastogėje svečiuojasi iš toliau atvykusios viešnios, būtent Kazio Bradūno dukros: Elena dabar dirba UCLA universitete, o jaunutė Leona atostogauja Topangoje. Abi mergaitės mielai prisidėjo prie gausiai susirinkusių svečių vaišinių.

Tikrai norėtusi, kad Bruno Markaičio universalinė kūryba kuo plačiau prabiltų į lietuvių auditoriją. Ne vien amerikiečiai, bet ir lietuviai turėtų ją pažinti: iš įrašų, plokštelių, gyvų koncertų ir gaidų. Tai aukšto rango kompozitorius, ir jokios finansinės užtvaros, kultūringos visuomenės akimis žiūrint, negali stabdyti jo muzikos.

Laisvalaikio mergaičių stovykloje

Nuotrauka V. Maželio

KALBININKAI IR VISUOMENĖ

(Atkelta iš 2 psl.)

žinomas.

Aš savo laikui (Draugas, 1972 Nr. 12) esu pastebėjęs, kad lietuvių kalbos žodžių tvarka sakinyje gali būti įvairi; pvz. šalia *tikėti Dievą, regėti šviesą, stebėti žvaigždes*, kad nebūtų dviprasmybės, norint galima pasakyti ir *jo tikėjimas Dievo yra visiems žinomas, mūsų visų regėjimas šviesos (arba šviesos regėjimas) nebuvo visai aiškus, jų stebėjimas žvaigždžių (arba žvaigždžių stebėjimas) nedaug naudos teduoda ir tt.*

M. Daukša šalia *žengti dangun* (arba *į dangų*) net rašė ir *dangaus žengimas*. Bet kasgi taip sako? — klausia L. Dambriūnas ir tuoju atsako: "Praktiškai niekas". Taip, paprastoj žmonių kalboj tokių posakių mažai tevertojama, bet teologinė, filosofinė ar pn. kalboj jų kartais tenka vartoti (plg. *filosofijos įvadas* ir kt.), ir jie gerai, įmanomai pavartoti, gali būti kam reikia suprantami.

Bet kitas dalykas yra kalbamųjų posakių kilmė. L. Dambriūnas mano, kad *tikėti į Dievą* esąs ne skolinys, bet pačių lietuvių padaras, tik visa bėda, kad jis, taip manydamas, nei nemėgina to dalyko pagrindžiau įrodyti. P. Rabikauskas (Aidai, 1968, X, 460-462) mėgina šį dalyką spręsti daugiau teologiškai, ne istoriškai, kalbotyriškai, ir todėl jo sprendimas kokios didesnės kalbotyrinės vertės be-

veik neturi. Visai kitaip lig šiol yra galvoję kalbininkai.

Pirmasis, kuris *tikėti į Dievą* laikė skoliniu ir patarė keisti į *tikėti Dievą*, buvo J. Jablonskis. K. Būga jau 1914 b. Vaire rašė: "Tūlas, sekdamas slavų kalbomis, norėtų išrašyti *tikėti kuo* visur pakeisti išraiškomis *tikėti kam ar tikėti į ką*. Bet taip daryti mūs neleidžia sutariamasis lietuvių kalbos šnekty liudijimas. Tiek senovės, tiek šių dienų kalba rodo didelį mums rūpimosios žodžių samplaikos populiarumą" (Rinkiniai raštai, I, 539). A. Salys dėl to rašo: "Jau pačiuose senuose raštuose rašoma: *tikiu in (gi) Dievą Tėvą*, kuris yra *wierzę w Boga Ojca* (vėl iš: *credo in Deum Patrem*) vertinys. Senoviškas ir tikrai lietuviškas čia yra buvęs galininkas be prielinksnio" (Gimt. Kalba, 1936, X, 159-160).

Panašiai galvoja ir J. Palionis: "Nėra abejonės, kad šitokios konstrukcijos (pvz.: *tikiu in gi d w a s e* schwentage, *tikiu in gi d w a s e* ing su n u ir kt. P. S.) tada imtos vartoti, nusižiūrėjus į lenkiškąsias *wierzyć, zawierzyć w kogo*" (Lietuvių literatūrinė kalba XVI-XVII a., 1967, 178). Tos pat nuomonės esu ir aš: kaip rodo mūsų senovinių poterių kalbos analizė ir visa kita mūsų kalbos vartosena, tai yra versta pirmiausia iš kaimyninių slavų kalbų. Bet visai kitas dalykas yra, ar mūsų tikybinėje kalboje normine lytimi norima vartoti *tikiu Dievą ar tikiu į Dievą* (lot. *credo in Deum*, lenk. *wierzę w Boga*, rus. *veru v. Boga*, vok. *glaube an Gott*, pr. *je crois en Dieu*, ang. *I believe in God* ir kt.). Apeigynas, Liturginis maldynas ir Romos katalikų mišiolas vartoja *tikiu Dievą*; daugumas ir kalbininkų pasisako už šią formą; bet dalis tikinčiųjų iš įpratimo tebėra linkę į *tikiu į Dievą*.

(Bus daugiau)

JAV-SE 285 MEDICINOS MOKYKLOS

Šiuo metu JAV-se veikia 285 medicinos mokyklos, ruošiančios gydytojus, dantistus, osteopatus, optometrijos ir podiatrijos specialistus, farmaceutus ir veterinarus. Be to yra 1,500 gail. seserims ruošti mokyklų ir kursų. JAV susirūpinusi gausesniu medicinos personalu ir medicinos mokykloms remti šiais metais skiria 674 milijonus dolerių.

50 M. KAI MIRĖ ADOMAITIS-SERNAS

Šiandien, rugp. 5 d., sueina 50 m. kai mirė Juozas Adomaitis Sernas, gausiai dalyvavęs lietuvių spaudoje, Mirė turėdamas 63 m. amžiaus. Buvę kiles iš Šakių apskr. Tėvui mirus iškeliavęs į Varšuvą, iš ten bendradarbiau Aušroje, Liet. Balse, Unijoje. Talkino V. Kudirkai steigiant Varpą. Persikėles dirbti prie slapto spaudos į Ragainę, pajutęs grėsmę, kad vokiečiai gali išduoti rusams, iš ten pasitraukęs vėliau išvyko į JAV, kur redagavo Lietuvą, bendradarbiaudamas ir kitoje spaudoje. Iš spaudos išėjo keliolika jo knygų, daugiausia gamtos mokslu populiarizacijos.

PASTANGOS ĮKURTI LIET. KATALIKŲ UNIVERSITETĄ

Šiandien, rugpjūčio 5 d., sueina 40 metų kaip 1932 m. buvo oficialiai įkurtas Lietuvos katalikų universitetas, kurio veikimą sukludė tuometinė tautininkų vyriausybė. Lietuvos katalikų universiteto steigimo komitetas buvo sudarytas iš prof. A. Tumėno, prof. P. Malakauskio, prof. K. Pakšto, prof. J. Ereto ir dr. P. Karvelio. Apaštališkojo Sosto leidimas steigti katalikų universitetą Lietuvoje buvo gautas 1932 m. birželio 18 d. Universiteto rektoriumi buvo paskirtas prof. vysk. M. Reinsys. Iš pradžių buvo numatyta įsteigti Aukštąjį katalikų akcijos institutą (į jo branduolį, prof. A. Maliauskas ir prof. St. Ūsoris) ir komercijos - admi-

nistracijos fakulteto komercijos skyrių (čia branduolį turėjo sudaryti dr. P. Karvelis, dr. J. Urmanas, prof. K. Pakštas ir prof. A. Tumėnas). Vėliau planuota įsteigti filosofijos, teisės ir gamtos mokslų fakultetus. Kunigai Pr. Garmus ir Br. Bumša Amerikoje Liet. kat. universitetui jau buvo surinkę 50,000 dolerių. Lėšų buvo sutelkta ir rinkliavomis Lietuvoje. Šiam sumanymui pritarė ir Vyt. Didž. universiteto rektorius prof. V. Čepinskis. Darbas buvo numatytas pradėti Saulės rūmuose. Vyriausybei sukludžius kat. universiteto steigimą, vis dėlto buvo ruošiamas profesūros personalas, duodant stipendijas ir siunčiant gabesnius studijoms į užsienį. Visuomenei buvo rengiamos akademinės savaitės socialiniais, teisės, valstybės santvarkos, istorijos, rasizmo, komunizmo, taikos klausimais.

DEŠIMTMETIS BE G. VELICKOS

Aktorius, režisierius, rašytojas Gasparas Velička mirė 1962 m. rugp. 7 d. ir šiemet jau dešimt metų, kai jo nebėra mūsų tarpe. Mirė turėdamas 55 m. amžiaus. Pamėgęs teatrą, lankė A. Sutkaus Tautos teatro vaidybos studiją, Valst. teatro dramos mokyklą. Dirbo jaunųjų teatro kadrų, Klaipėdos valst. dramos teatro, buvo Vilniaus valst. dramos teatro aktorius ir Vilniaus ped. inst. lektorius, vėliau — Liaudies ansamblio režisierius. Išveikcijos institutą (į jo branduolį, prof. A. Maliauskas ir prof. St. Ūsoris) ir komercijos - admi-

niu Chicagoje, o persikėles į Los Angeles ten ruošė spektaklius. Parašė scenos veikalus Šienapiūtė ir Nemunas žydi, kurie turėjo platų pasisekimą. Yra sukūręs ir daugiau scenos veikalių.

TREMTIN IŠBLOKSTO RUSO KNYGA

Viking leidykla išleido Jevgenijaus Zamiatino veikalą "We" (Mes), kurį iš rusų kalbos į anglų išvertė Mirra Ginsburg. Knyga turi 204 psl., kainą 5 dol. Autorius savo laiku yra parašęs daug laiškų Stalinui ir, tik Gorkiui užtariant, pavyko jam gyvam gauti leidimą išvykti į užsienį. Jis 1931 m. pasiekė Paryžių, o 1937 m. mirė. Šis veikalas, parašytas Sovietų Sąjungoje, negalėjo būti išleistas Rusijoje. Tai savotiška mokslo populiarizacija, debatai gyvenimo prasmės klausimu, bet ypač kartus pasmerkimas valdinės prievartos, vertimo prisitaikyti, žmogaus nuasmeninimo vardu tariamo neapibrėžto socialinio gėrio. Zamiatinas išsina prieš kolektyvinę jėgą.

Veikalas turi ir optimistinių bruožų, pabrėždamas, kad negalima prievarta sunaikinti žmoniškumo impulsų. Zamiatinas, kaip ir Pasternakas bei Solženitsynas, savo gyvenimu ir kūryba išryškino savo nepriklausomumą nuo režimo, tačiau drauge stipriai rodė ir savo ryžtą nenutraukti ryšių su pačia tėvyne. Jis net ir Paryžiuje būdamas nepritapo prie kitų rusų emigrantų.

Nesibaigink nešioti senesni švarką ir pirkti naujausias knygas. — A. Phelps

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Sidabrinė diena — A. Kairio parašytas libreto ir komedija, abudu veikalai vienoje knygoje, jau yra spausdinami Pr. Morkūno spaustuveje, Chicagoje.

• Dr. K. Balukas ir dr. W. Eišinas ir sekančiais mokslo metais pakviesti dėstyti Loyolos universiteto Stretch mokyklos genikologijos skyriuje.

• JAV LB švietimo taryba pavadė V. Liuleviciui paruoštą IX-XII skyrių (V-VIII kl.) Lietuvos istorijos vadovėlius pagal naująją programą (kuri paskelbta "Švietimo Gairėse", 1972 m., 6 Nr.). Kiekvienas skyrius (klasė) turės atskirą vadovėlį. Darbas jau pradėtas. IX skyriui jau rašomas tautos būdų. I rašymo darbas įtraukti jaunieji istorikai, baigę ar bebaigę istorijos studijas Pedagoginiame lituanistikos institute. Atskirus skyrius rašo: Silvija Alenskaitė, Danutė Bruskaitė, Linas Rimkus, Danguolė Stončiūtė ir Augusta Šaulytė.

• Literatūros konkursas JAV LB švietimo taryba yra paskelbusi konkursą parašyti jaunimui (paaugliams) tinkamą literatūrinį veikalą (romana, novelę, apysaką). Veikalas turi būti ne trumpesnis kaip 150 mašinėlė rašytų puslapių. Laimėtojai skiriamą 1000 dol. premiją. Rankraščius, pasirašytus slapyvardžiu ir į atskirą vokelį įdėjus savo tikrąją pavardę, adresą bei telefoną, siųsti adresu: J. Vaišnys, 23-45 W. 56th Street, Chicago, Ill. 60636. Rankraščiams įteikti terminas — š. m. gruodžio 31 d. Konkurso vertinimo komisijos pirmininku pakviestas Henrikas Nagys. Jis sudarys komisiją Mont realyje. Vertinimo komisija, reikalui esant, galės skelti premiją į dvi dalis. Premijuoto veikalas spausdinimu pasirūpins švietimo taryba, o su nepremijuotu, bet spausdintiną veikalą autoriais bus tariamasi atskirai leidi-mo ir spausdinimo klausimais.

JAV LB švietimo Taryba

• Gabrielės Petkevičiūtės-Bitės monografija išleista šiemet Vilniuje. Turi 304 psl. Paruošė spaudai J. Jasaitis.

• Rusnės albumas su kone šimtu nuotraukų išleistas Vilniuje. Tai 112 pusl. knyga teksta paruošė E. Matuzevičius.

• Lietuvos teatro raidos bruožai, 372 psl. knyga, išspausdinta Vilniuje. Paruošė V. Maknys. Aptaria teatro raidą nuo XVI amžiaus antros pusės iki 1917 m. paliečiami kai kurie ir vėlesni faktai. Rašoma ir apie lietuvių teatrinę veiklą JAV-se, Rytų Prūsijoje, Latvijoje ir kitur.

• Fotografas J. Kažemėkas padarė meniškų švė. M. Marijos Gimimo bažnyčios Chicagoje gamtos nuotraukas, sudarydamas stambų, dailių albumą ir jį įteikdamas parapijos klebonui, kaip medžiagą bažnyčios ir parapijos istorijai.

EARN MORE... MORE OFTEN

For the individual with \$5000 or more who wants the insured safety and stability of a savings account and the maximum rate of return ... investing in a Standard Federal Certificate Account makes sense! The interest rate is 6% per annum, and Standard Federal compounds the interest daily to yield an annual return of 6.18% when left to compound. Interest is paid monthly or quarterly, as you prefer. This certificate matures in two years. If you have \$1000 to invest in a certificate, Standard Federal pays you a big 5-3/4% per annum with a 1 year maturity.

For more information about our savings plans, call or stop in at Standard Federal Savings, the 175 million dollar savings association located in your neighborhood.

6%

Savings Certificate
2 Year Maturity
\$5000 Or More

5 3/4%

Savings Certificate
1 Year Maturity
\$1000 Or More

Funds deposited by the 10th earn from the 1st of the month. Deposited after 10th earn from the date of receipt.

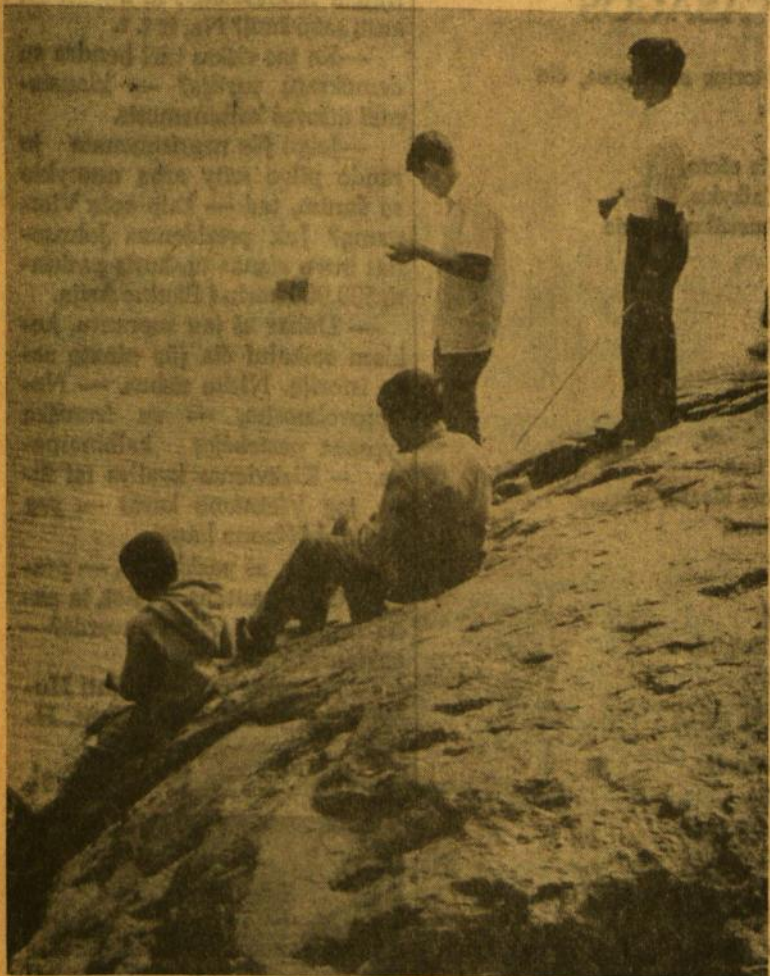
INTEREST COMPOUNDED DAILY—PAID MONTHLY
Receive interest check automatically monthly or quarterly, or accumulate for higher yield.

ASSETS OVER \$175,000,000 • RESERVES OVER \$14,900,000

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago
4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Illinois 60632 • 847-1140
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Thursday & Friday, 9 a.m. to 8 p.m.
Saturday, 9 a.m. to 12 Noon • Wednesday, no business transacted.

Smagu atostogose atsipūsti pabrantiėje

"LITHUANIA IN CRISIS"

(Atkelta iš 3 pusl.)

kiui, ir to laikotarpio katalikam intelektualam, tautiškumas buvo brangi vertybė, kaip ir visų kitų pažiūrų lietuviams. Skirtingai nuo tautininkų (ir Smetonos) tauta nebuvo laikoma aukščiausia vertybe ir tautiškumo pasireiškimui — dažnai neigiami — apvaldomi katalikiškosios universalinės pasaulėžiūros. Panašia prasme, didelis lietuvių liberalų ar socialistų tautiškumas buvo ribojamas universalistinių liberalizmo ar socializmo principų. Šioje knygoje autorius sudaro įspūdį, kad lietuviškojo tautiškumo nacionalizmo samprata buvo tik viena, t. y. tautininkišką, t. y. kažkokią fašistiniais pagrindais paremtą diktatūrinę ideologiją. Profesorius Charles Lundin, kuris parašė Sabaliūno knygą, pristatymą, ir įrikiuoja autorius knygą į ekstremistines dešines (Acion Française, nacional-socializmo ir pan.) studijų eilę. Tai yra klaida, kurią dažnai Rytų Europos atžvilgiu padaro anglosaksų autoriai. Ta pačia kryptimi nuėjo ir Sabaliūnas. Šių nacionalizmo formų skirtumo ir ryšių su įvairiais gyvenimo veiksniais bei ideologijomis pajutime ir parodyme tačiau glūdi Rytų Europos nacionalizmo supratimas. Mūsų autoriui jis nepasisekė. Valstybingumo-tautiškumo skirtumų ir paties tautiškumo sampratų suvokimas paaiškina, kodėl iš vienos pusės generolas Raštikis ar opozicinių partijų vadai kolaboravo su Smetona tuom pat metu, kai siekė jo diktatūros pašalinimo ar, kaip Raštikis, režimo pasikeitimo iš vidaus. Ano meto lietuvių lyderių tautos valstybingumas buvo labai brangus ir suprantamas kaip jo tautiškumo dalis, nežinint to, kas tą valstybingumą idėją naudojo savo partiniams tikslams. Pasisakydami už tą valstybingumo idėją, tie patys lyderiai ar intelektualai dėl to nepasidarė tautininkais ar tautininkų "koadjutoriais", kaip vienoje vietoje autorius intymuoja.

Šioje studijoje Sabaliūnui nepavyko prasiskverbti į lietuviškojo tautiškumo sampratą, suprasti jo pagrindinę motyvą, teigiamas ir neigiamas puses, kadangi jis tą tautiškumo sampratą sutapatino su tautininkiškumu. Tai padarė, jįsai Lietuvoje rado atmosferą užnuodytą. Galima tik spėti, iš kur kilo šios autoriaus koncepcijos, tekste nudažytos žymia doze sarkazmo. Spėlioti tačiau verta, kad Sabaliūno tokios pažiūros yra kelių įtakų rezultatas. Viena, amerikietiškas liberalizmas, kurio įtakoje autorius

moksliškai brenė, laiko nacionalizmą moraliskai blogu. Antra, autoriui, atrodo, perdidelės įtakos padarė pačių tautininkų skelbimas, kad tautiškumas reiškia tautininkiškumą. Trečia, autorius matomai nėra pakankamai susipažinęs su kitomis pažiūromis. Pagaliau, knygą skaitant susidaro įspūdis, kad autorius buvo gerokai sunku suprasti ir įvertinti laikotarpio idėjas idiomatiškai, t. y., kultūriname ir semantiniame ano meto kontekste.

Verta grįžti prie aukščiau minėtos profesoriaus Charles Lundin profesionaliai prašytos įrangos. Sabaliūno medžiaga padarė jam konkretų įspūdį. Ja remdamasis, Lundin filosofuoja, kad dabartinės Lietuvos visuomenė yra labiau žmogiška ir laisva (humane and free), negu buvo Smetonos valdomoji ir kad vis dėlto kyla klausimas, ar toks mažas ir neturtingas kraštas kaip Lietuva gali gyventi (be viable) nepriklausomas XX amžiuje. "Tai tačia", jis baigia, "lieka teoretiniais klausimais". Iš p. Sabaliūno studijos betgi iškyla tamsūs faktai, kad per du dešimtmečius 1920-40 metais, lietuviai kaip ir apskritai Rytų europiečiai per visą jų istoriją, neturėjo daug galimybių formuoti savo likimą ir institucijas. Jėgos ištroškę, trumparegiai, netolerantiški ir nepajėgūs vadai namuose ar pasigalėjimo neturį ekspansionistai kaimynijoje paprastai nusprendavo tų tautų likimą. Šis ilgo apsakymo skirsnis nepateikia malonaus skaitymo; bet jis labai apšviečiantis" (p. xviii).

Tokias kaip profesoriaus Lundin — iš Sabaliūnui panašios liberalinės kritinės istorijos mokyklos kilusio istoriko — išvadas gal būtų galima pasidaryti, jei Sabaliūno patiektą medžiagą ir jo studiją galima būtų laikyti "definitivą", galutinai autoritetinę. Deja, to negalima pasakyti, ir tai ne dėl korektūros (beveik nėra) ar statistinių klaidų, kurios paliekamos už šio straipsnio ribų. Pirmoji knygos dalis iš tiesų sudaro daugiau istorinę kritiką nei analizę. Knyga žymiai pagerėja, kai prieinama prie mažiau komplikuo 1939-40 metų įvykių aprašymo, sovietų ultimatumo, okupacijos ir t. t. Šių įvykių studija, kuri teisingu Lundin pastebėjimu sudaro "esminę" Sabaliūno knygos dalį, lieka tačia gerokai nublokšta į šoną, autoriui Sabaliūnui išleidus į višos nepriklausomos Lietuvos politinės kultūros ir ekonomijos kritiką. Apie tą kultūrą ir ekonomiką, tikimės, bus rašoma ir daugiau. Sabaliūno darbas tokį ra-

IDĖJINIS KANKINYS PROF. KARSAVINAS

PAPILDAS PRIE STRAIPSNIO
"SIBIRO KANKINYS KARSAVINAS"
(Draugas II, 1972. VII. 15)

J. JAKŠTAS

Pirmiausia atitaisyti dvi straipsnelio paklaidėles.

Karsavinas buvo ištremtas ne 1945 m., bet 1949. Pagal M. Lieuvišką tarybinę enciklopediją jis dar 1949 m. profesoriavo Dailės institute ir kartu buvo to instituto muziejaus direktorium. Jis pradėjo dirbti Dailės institute 1944 m., atseit, nuo antrosios bolševikų okupacijos, kada jam neleista profesoriauti universitete. Jo ištėrimo vieta ne Sibiras, bet Europos Rusijos tolimoji šaurė — Vorkutos sritis, prie Pečoros upės. Didelis tremtiniam skirtas kraštas su daugeliu stovyklų. Karsavinas buvo mėtomas iš vienos stovyklos į kita, kadangi jis ideališka ir dvasinga asmenybe darė įtakos kalinėjams.

Kuo tas septyniadesimtųjų metų baigias mokslininkas bolševikams nusikalto, palieka paslaptis. To ir vilniečiai nepatyrė. Vieno vilniečio pasakojimu, staiga pasklido mieste žinia, kad Karsavinas išvežamas. Už ką, kur, kaip — nežinia. Jei būtų nusikaltes, būtų buvęs suimtas ir teisiamas. To nedaryta. Atrodo, partijos viršūnėse nuspręsta uždaryti jį vergų stovykloje ir tuo būdu išskirti iš visuomenės tarpo, pripažinus jį nebeptaisomą komunizmo priešu, kuriu jis buvo žinomas nuo pirmųjų spalio revoliucijos metų. Taip spėlioti duoda pagrindą Karsavino istoriko apibūdinimas dideliame kelių tomų TSSR istorijografijos veikalme, išleistame TSSR Mokslo akademijos, Istorijos skyriaus (Očerki po istorii istoričeskoj nauki v SSSR). Trečias tomas (1963) apima 1890-1917 m. ir jame kalbama apie Karsaviną.

Nagrinėjamos jo dvi disertacijos: magistro ir daktaro. Abi

šymą turėtų paskatinti. Nepabijojęs įvairių sunkumų bei labai jautrios temos, jisai mums davė dėmesio vertą studiją, kuri taip pat dalykiškai ir kritiškai vertintina kaip ją autorius skaitytų stengiasi patiekti. Balansuotam to laikotarpio vaizdai susidaryti Sabaliūno studijos, žinoma, neužteks.

lietė vakarų Europos, ypač Italijos, religingumą 12 ir 13 a. Abu darbai, žinoma, smerkami ir apie daktaro disertaciją tiesiog pasakoma: "Ji neturi jokios mokslinės reikšmės". Toje disertacijoje Karsavinas itin daug kalba apie "vidutinį religinį žmogų", "religinio fondo" turtoją. Sovietinis istorikas dėl šio dalyko pastebi: "To žmogaus ieškojimui autorius pasikvėrė daug dešimčių puslapių visai tuščių gudragalviškų samprotavimų" (440 p.).

Jei šioje vietoje pareikšta nors ir šališka, bet vis dėlto akademiška kritika, tai kitoj to paties tomo vietoje (272 p.) jau tiesiog drebiama komunistams įprastas pasmerkimo verdiktas. Jis sviestas suminint Petrapilio universiteto profesorius istorik prieš I paš. karą. Kalba apie juos užsklendžiama šiuo vertinamuoju sakiniu: "Kai kurie suminėti Petrapilio profesoriai vaisingai tęsė mokslinius darbus sovietiniais laikais, įsijungę į naujo gyvenimo tatybą. Bet tokie žmonės, kaip L. P. Karsavinas, mistikas ir reakcionierius, pasirodė revoliucijos priešų eilėje". Toks atsiliepiamas apie Karsaviną Sovietų istoriko Žerepino (dar mums lietuviams istorikams žinomo dėl vieno jo naujo

atrasto šaltinio apie Jogailą), ir nesuprantamos buvo jo idėjos. Bet jam jos reikšė gyvenimą ir jis negalėjo skirtis su jomis, pats savęs nesusinąkines. Jis paliko tas vydušiškas sau žmogus ir mirė kankiniu, išpažindamas savo idėjas. Amžių slinktyje labai gausių idėjinių kankinių (pradedant nuo Sokrato) panteone profesorui Karsavinui irgi

priklauso garbinga vieta.

MIRĖ AMERIKIEČIU POETAS

Poetas Lee Anderson, 76 m., mirė Potosi, Pa. Dirbdamas Yale universitete jis sudarė didžiausią JAV-se kolekciją poetų įkaltėjimų į magnetofono juosteles.

WAGNER & SONS

Typewriters — Adding Machines
Checkwriters — Checkbooks
Nuomoja — Parduoja — Taiso
NAUJOS — NAUDOTOS
Virs 60 m. patikimas pataravimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

LIETUVIO BATŲ TAISYMO DIRBTUVĖ

4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)
Dirba 6 dienas savaitėje. Pirm. ir ketvirt. nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Kitas dienas nuo 9 ryto iki 6 val. vak.
Atvežus iš toliau, gaus nuolaidą.
Darbas garantuotas.

STASYS ŠAKINIS

Tel. — YARDS 7-9107

BERT'S STANDARD SERVICE

Road Service — Major Mechanical
Elektroninis motor sureguliuojamas (Tune-up). Air condition specialistai, Gazolinas, Padangos ir kiti reikmenys.

6645 S. Western — Tel. 778-9250
Savin. Norbertas Langys

GĖLĖS

Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
BEVERLY HILLS GĖLYNČIA
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834

HIGH RATES

5% Per Annum PAID QUARTERLY 6% Per Annum
Passbook Accounts — AT — \$5000 or more Certificates 2 year min.

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASS'N

HIGHEST RESERVES
4071 Archer Avenue
Chicago, Ill. 60632
TEL. — LA 3 - 8248
(West of California Avenue)
5 1/2% Per Annum Investment Bonus Certificates

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

1. MOSŲ BENDROVĖ veikia nuo 1947 metų. Kiekvienais metais mes persiunčiame į Lietuvą greit ir saugiai tūkstančius siuntinių.
2. MOSŲ BENDROVĖJE ir jos skyriuje Jūs visuomet rasite didelį pasirinkimą prekių, kurios labai vertinamos Lietuvoje.
3. TAIP PAT PRIIMAME užsakymus AUTOMOBILIAMS (Zigul, Moskv, Zaporozec), motociklams, saldytuvams ir kit. oficialiomis kainomis.
4. JEIGU JŲS NORITE PAKVIESTI į Lietuvos gimines, mes parūpiname reikalingus dokumentus.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 SOUTH STATE ST., CHICAGO, ILL. 60604
TEL. WA 2-9354
ir mūsų skyrius:
2618 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629
TEL. WA 5-2466

DVIEJOSE PATOGIOSE VIETOSE

Naudokitės proga — skrinkite papiginta kainą i Lietuvą rudenį ir žiemą

Walter Rask-Raščiausko vadovaujamas American Travel Service būras šiais metais yra suorganizavęs daug grupinių kelionių į Lietuvą. Jis pirmasis pradėjo organizuoti ekskursijas ir tą darbą sėkmingai tęsia jau 11 metų. Jo kelionės tvarkingai suplanuotos ir visuomet vyksta sklandžiai.

Dar yra kelios vietos sekančiose ekskursijose:
CHICAGO — NEW YORK SPALIO MĖN. 2 d. — 15 dienų kelionė iš New Yorko \$660.00 + tax, iš Chicago \$760.00 + tax 11 dienų Lietuvoje

PRALAIKITE KALEDAS IR NAUJUS METUS LIETUVOJE
CHICAGO — NEW YORK GRUODŽIO MĖN. 21 d. — 14 dienų kelionė iš New Yorko \$660.00 + tax, iš Chicago \$760.00 + tax 11 dienų Lietuvoje

*Total tour prices are subject to airline agreement and government approval.
Dėl informacijų skambinkite ar rašykite:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643
TELEFONAS — (312) 238-9787

Jei planuojate bet kur keliauti — kreipkitės pas mus.
Paruošiamie kvietimus giminiams atvykti į Ameriką. Telkiame informacijas kelionių reikalais ir visus pasaulio kraštus. Parūpiname lėktuvų bilietus ir reikalingas vizas.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami šia įvairių filmų foto aparatų bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atideant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. Prospect 6-8998

NAMŲ TAISYMO DARBAI

Stalniaus, dažymo ir visus kitus darbus atlieka lietuviai — labai priimama kaina.

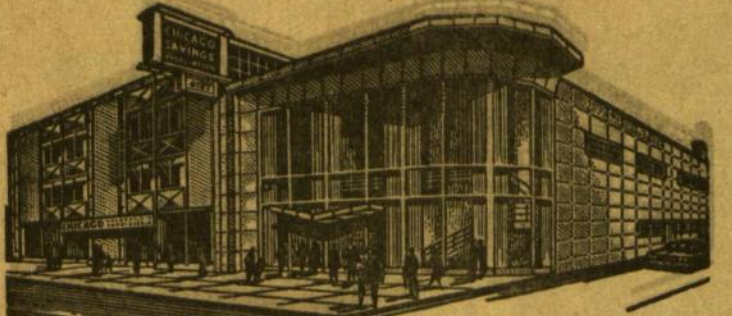
SKAMBINTI RE 7-9615

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir akeliamama, rėmai — metalu aplieti rėmai.
2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258 - 59

6% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$5,000 OR MORE Two Year Maturity	5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1,000.00 One Year Maturity	SHORT TERM 5 1/4% PER ANNUM 3 or 6 month term Minimum \$1,000.00	5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS
--	---	---	---

CHICAGOS TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVĖ dėl bet kokių jūsų namo pagerinimų duoda paskolas iki \$500.00 ir daugiau tinkamomis sąlygomis. O gal Jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir Jums nusibodo mokėti aukštas nuomas, įsigykite nuosavus namus.

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY

BET KOKIAIS FINANSINIAIS REIKALAIS KREIPKITĖS I

Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 SO. WESTERN AVE. TEL. — GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P.M. to 5 P.M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 5, Sat. 9 to 12:30

SPYGLIAI IR DYGLIAI

REDAGUOJA DR. S. ALIŪNAS

DIDIEJI ĮVYKIAI

Didieji įvykiai šiais metais buvo Chicagoje ir už Chicago. Buvo rinkta, šokta, keliauta, stovyklauta, paskaitauta ir net Marquette Parko svetainėse alaus nugerta. Vis, taip sakant, šventos lietuviybės ir mūsų jaunimėlio, mūsų algiukėlių ir birutėlių labui. Šalia vaidinimų, susivaidinimų, šalia pykčio buvo ir meilės, bet kas čia visus tuos reikalaus užrašys, juk registracijos komisija rašė visus kas buvo po vieną, o ne po du.

Bet dar prieš jaunimo kongresą ir prieš tautinių šokių šventę įvyko SLA suvažiavimas Miami, Fla., ir čia suplaukė net 120 asmenų, kuriuos pasveikino ir pats JAV prezidentas. Įvykis buvo didelis, bent iš aprašymo matyti, kad net piknikauta buvo ir čia net prakalbų pasakyta. Žodžiu, neatsilikta nuo jaunimo, kuris irgi stovyklauti buvo pasiruošęs ir, žinoma stovyklavo. Pasiškęjo, kad garbusis susivienijimas, per dešimtis metų net per trisdešimt tūkstančių paskyrė kultūrai, taigi tik vienu kitu doleriu mažiau, negu nenaudėlis frontininkas dr. Kazickas Chicagoje per vieną vakarą surinko. Kadangi šita organizacija remiasi Altas, tai buvo tikrai didinga demonstracija, o jos draugė LB, nenorėdama nusileisti, surengė tautinių šokių šventę, kur dalyvavo keliolika tūkstančių. Ir dar baisiai politinį žygį atliko, nusikalsdama bet kokiems susitarimams pasikvietė prezidento žmoną, senatorius, gubernatoriaus žmoną ir kongreso narį. O tas, lyg niekur nieko, atliko dar didesnę politinį žygį ir nuo kapitaliaus vėliavą iškėlė ne kam kitam, o tautinių šokių šventės pirmininkui dr. L. Kriaučiūnui, gi šis dar toliau nupolitikavo: jis tą vėliavą, dėkodamas Lietuviai bendruomenei, iškėlė LB c.v. pirmininkui Vytautui Volertui, kuris taip sakant, irgi yra ne koks padoruolis, bet frontininkas. Žodžiu, buvo visai papolitikuota ir pademonstruota, iš ko matyti, kad LB yra tikrai nepajėgi, nes tiek sutraukė šokėjų ir žiūrovų, kad salė netilpo, kas ir reiškia jos nepajėgumą. Kas nepateko, tas tikrai bus LB priešas.

LB dar daugiau politinių nesupratimų padarė. Išsuntinėjo amerikiečių laikraščiams įvairių raštų ir amerikoniškai išspausdino, o paskui dar pati giriiasi, kad juos paruošė. Juk tai aiškiai politinis reikalas. Bet to dar negana, LB išleido informacinį leidinį "The Violations of Human Rights in Soviet occupied Lithuania", kurį siuntinėja Amerikos politikams, kongreso nariams ir senatoriams. Net ir kandidatavęs į prezidentus Muskie už tai dėkojo. Negana to, net ir antrą laidą leidžia. Visa tai yra politika ir net gaila, kad LB dirba tokį darbą, kokio niekas nenori dirbti, argi ji negalėtų kaip ir kiti išsėlti ir tada nebūtų jokių ginčų.

Žodžiu, kas ruošia didelius įvykius, išveda žmones iš normalaus gyvenimo, vargina, trukdo senatorius ir prezidentienes ir dar tuo pačiu savo tarpe įneša sąmyšį, negarbingai grobdama darbą

iš kitų, kada politikai gali mirti iš nuobodulio arba pavydo.

Dideli įvykiai ir tokius didelius įvykius ruošiant reikia principinio susitarimo tarp visų veiksmų, kad nebūtų jokio politinio atspalvio, nes tai pakenks taikai ir visi pradėsime muštis, šaukdami, kad LB visus veiksmus traukia į politiką.

Šiaip ar taip, dideli įvykiai vyksta, verčiamės visi per galvą, o kad neužsimuštumėm ir žiemos metu kugelio užvalgytumėm, tai P. Visvydas net į Vasaros vaisių pakvietė, tardamas milžiniško aktualumo žodį. Daug didelių įvykių, todėl LB turėtų imtis pavyzdį iš kitų ir truputį sumažinti veiklą, nes kitaip visas kolonijas nuvarys nuo kojų.

S. Niūras

DRAMATURGAS IR...

Žiūrovai

"Ne, mes vis dėlto nesame linke, vos uždangai pakilus, i Kosta Ostrauską mėtyti pomidorais."

Personažai

"Atrodo, kad šie likiminiai Matuzaliai šaltai kaukšteltų plaktuku i kaktą ir pačiam Kostui Ostrauskui, jeigu jis pasipainiotų scenoje."

Ant. Gustaitis,

"Aidai" nr. 5

OGIS IR PERGYVENIMAI

Nors esu bene pora centimetrų mažesnis ir už Pakštą, nė kartą per visą gyvenimą nesu nė pagalvojęs, kad reikėtų tai pergyventi.

Dr. J. Girmius

KASTYTIS IR JURATĖ

"Jei dievaitis Perkūnas būtų leides Kastyčiui pasilikti Gintaro dvare su puszuve Jūrate — ką tas vargšas Kastytis su ja būtų veikęs — Būtu tik žiūrėjęs į ją kaip katinas į lašinius besilaizydamas per amžius begalinius?.. O jei Kastytis būtų buvęs toks gramozdas kaip šia proga jis programoj buvo "numaliavotas", tai dievaitiška Jūratė nė iš už Gintaro Rūmų auksinio pečiaus nebūtų išėjusi i jį pažiūrėti".

Nadas Rastenis

"Atminti reikia, kad Kastyčio Jūratės romansas buvo prieš kokius 00000 plius metų."

N. Rastenis

"Tik švarių vandeniu galima nušluostyti purviną veidą."

Dr. J. Adomavičius

"Bet tu įsakyk buliui lakštingala suokti ar šėskui kvepėti. Nieko neišeis tol, kol jautis netaps lakštingala ar šėskas rože."

Dr. J. Adomavičius

— o —

PASIGYRĖ

— Mirktelėjo žvakė elektros lemputei ir pasigyrė:
— Tu taip nemoki mirksėti.

Gera išvažiuoti, bet dar geriau sugrįžti.

ANTRAS KAIMAS IR BLYNAI

"Aidai", rašydami apie Chicago Antro. Kaimo skicą "Oi, varge, varge", pastebi: "aktorai taip suvėlė žodžius, kad skicas liko nesuprantamas; atrodė, kad pagonių grupė šokinėjo ir šaukė, stengdamiesi pasiekti didelį blyną kabantį virš jų galvų".

ATSILAIKE PRIEŠ VISUS PAVOJUS

Stasys Pilka "Drauge" liepos 8 d. laidoje rašo. "Petras Vaičiūnas, regis, tebuvo vienintelis mūsų dramaturgas, kuriam teko pergyventi pasikėsinimo prieš gyvybę pavojų. Po to, kai "Vairo" numerį jis atspausdino "Naujųjų žmonių" trečiąjį veiksma, kuris vyksta seno grafo rūmuose, gavo anoniminį grąsinantį laišką, kad bus nužudytas".

"Atvykusį į teatrą, jį pasodino izoliuotoje ložėje. Uždangai pirmam veiksmui pakilus, autorius, nervinės įtampos ir alkoholio paveiktas, gardžiai... užmigo. Ir pramiegojo visą spektaklį! Pabudo tik nuo garsų ovacijų. Nors ir negalėdamas patikėti, jog dar tebėra visiškai gyvas".

— Zinote, šis virėjas gauna kas savaitę iš moterų bent ketų pasiūlymų tuoktis.

Kun. A. Saulaitis

Jaunimo kongrese

LAIŠKAS IŠ WASAGOS

(Spyglių Dyglių redaktorius atostogose, čia spausdiname jo laišką).

Rašau jums nuo Georgia ežero, Dieną saulė karšta tik laikykis, Naktys žvaigždžių lyg nuorūku paberia Ir rasa atvėsina plikę.

Suvažiavo čia į Wasagą Bičiuliai Lietuvių fronto, Iš Clevelando ir Chicago, Ir iš kanadiško Toronto.

Diskutuoją, net karštis ima, Apie perteklių ir trūkumą idealų, O paskui jausmų atvėsimui Užpila kanadišką alų.

Chicagoj madų parodoj Demonstruoja drabužių išėginį, O čia nemokamai parodo Visoklo margumo bikinį.

Ir praeina mergaitės gražuolės, Ir pakaušiai įdega šviečia, Ir ant smelio tautiečiai parpuolę Visoklas temas paliečia.

Dega nosys ir nugaros dega, Po kultūrų ir šokių ilsis kūnas, Ir siunčia visiems linkėjimus iš Wasagos Jūsų

dr. Saliamonas Aliūnas

MIAMI KONVENCIJOJ DEMOKRATAI UŽMIRŠO PREZIDENTO PAVARDĘ

Sakoma, jog milijonai žodžių plūdę iš demokratų lūpų jų konvencijoje, Miami vasarvietėje, specialiai apie demokratų partijos vadus, buvusius praetyje.

Franklin Delano Rooseveltto pavardė buvusi paminėta 19,865 kartų, ypač didžiuliuose "spyčiuose".

Pakankamai didelė pagarba žodžiais buvusi sukurta ir buv. prezidentui Harry S. Trumanui.

Dauguma kalbėtojų, po kartą ar net po keletą kartų, paminėję vardus vieno ar kito Kenedžių.

Vienok, kas labai keista ir nuostabu, niekas, o niekas neužsiminė apie buvusį prezidentą Lyndoną Johnsoną. Atrodė, jog jis ir jo administracija Amerikoje niekad neegzistavusi.

Šį reikalą, tyrinėjęs torontiškis "Daily Star" reporteris Gary Lautens. Jis, išmukęs i konvenciją, ir ėmęs klausinėti:

— Kada gi jūs, demokratai,

pagerbsite Lyndoną?

— Lyndoną? Kokį Lyndoną? Paklaustasis, palaukęs kiek, vėl pridūręs:

— "Kaip jūs "spelnate" jo pavardę?"

— J-o-h-n-s-o-n — lygiai taip pat, kaip Johnson City, Savaimė aišku, jūs prisimenate Lyndon Johnson. Spauda jį dažniausia trumpai minėdavo inicialais — LBJ.

— Sorry, neprisimenu.

— O kaip apie Ladybird, Lucy Bird ir Linda Bird?

— Mes esame čia, Miami vasarvietėje, išrinkti kandidatų į naujus prezidentus, — jis atšovė, — ir neturime laiko kalbėti ir diskutuoti apie jokių paukščių.

— Tačiau Lady Bird, Lucy Bird ir Linda Bird kartą gi gyveno Baltuosiuose Rūmuose, kartu su LBJ, — nenusileidęs Gary Lautens.

— Ar jūs galėtumėt tai tvirtinti? — paklauses kalbinamasis demokratas.

— Tai buvo rašoma visuose laikraščiuose, — Lautens spyre.

— Jūs negalite viskuo tikėti, ką skaitote laikraščiuose, — užkalbintasis tai nuneigęs. — 1948 metais laikraščiai rašė, kad ir Tomas Dewey buvo Baltuosiuose Rūmuose.

— Ar jūs norite tuo pasakyti, jog Lyndonas Johnsonas, demokratas, nebuvo Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentu nuo 1963 iki 1968 metų?

— Jūs čia mums neįpiršite kažkokio tai Lyndon, dar kažkokosnų paukščių ir t. t. — atkirtęs, net su matomu pykčiu, kalbinamasis.

— Bet, tai pradėkime nuo pat pradžios, — pasiūlęs Lautens. — Johnson yra aukšto ūgio teksikietis. Galimas daiktas jūs matėte jo nuotrauką laikraščiuose rodant seną randą pilvo srityje, kuris buvo pasilikęs, bene, po apendicito operacijos. Arba, ko gero, gal jūs prisimenate jo nuotrauką laikraščiuose kilnojant už ausų savo šunį? Na, ir t. t.

— Ką tas viskas turi bendra su demokratų partija? — klausiamai atšovęs kalbinamasis.

— Jeigu jūs neprisimenate jo rando pilvo srityje arba nuotykio su šunim, tad — kaip apie Vietnamą? Juk prezidentas Johnsonas buvo vienas tu, kuris pasiuntė 500,000 karių į Pietinę Aziją.

— Dabar aš jau suprantu, kokiam reikalui čia jūs pinete savo istoriją. Nieko nebus. — Neišprovokuosite, — su ironiška šypsena pastebėjęs kalbinamasis. — Kiekvienas kvailys tai žino, jog Vietnamo karas — yra Richard Nixono karas.

— Okay, aš pasiduodu, — prataręs Gary Lautens. — Bet, ta pačia proga, kokia jūsų pavardė? — paklauses kalbinamasis.

— Jūs galite mane vadinti Hubie, arba, iniciališkai tariant, H-HH.

Paruošė pr. al.

Prie vasaros vaišių

POETAS IR DIKTATORIAUS BATAI

Sovietinis poetas Vozsenskis ne kartą norėjęs atvykti į Ameriką ir šiam jo norui realizuojantis, yra parašęs eilėraštį, kurį amerikiečiai išspausdino ir jis skamba taip:

— Lies are written on fat faces that should be hidden in trousers.

But one is even more ashamed, perhaps, when the King of the country pauses before taking off a shoe at a public session, and wonders anxiously: "Hell, I remember washing one of my feet yesterday, but which one: the right or the left?"

Verčiant šį šaunų eilėraštį, tekstas maždaug skambėtų taip:

— Melai išrašyti veiduos, kurie turėtų slėptis kelnėse. Bet vienas gal buvo daugiau susigėdęs, kai karalius šalies, susilaikė prieš nusiimdamas batą viešoj sesijoje.

— Melai išrašyti veiduos, kurie turėtų slėptis kelnėse. Bet vienas gal buvo daugiau susigėdęs, kai karalius šalies, susilaikė prieš nusiimdamas batą viešoj sesijoje.

— Po velnių, aš atsimenu, kad vakar mazgojau vieną koją, bet kuria: dešinę ar kairę?"

K. Meškėlė

PASKUTINIS ŽODIS IR DOLERIS

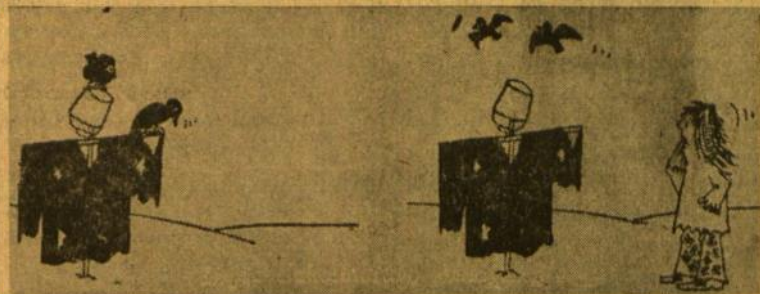
— Zinai, Juozai, mano žmona visada nori paskutinį žodį tarti.

— Tai džiaukis, nes mano žmona vis nori paskutinio dolerio.

SPEKTAKLYJE

— Nekoks veikalas! Geriau aš būčiau gražinės bilietą ir pinigų atsiėmęs, — kalbėjo pusgarsiai vienas žiūrovas.

— Palauk kito veiksmo, kur viskas vyksta po trijų dešimčių metų — galėsi ir procentų pareikalauti, — patarė jam užpakaly sėdintis kaimynas.

Hipis nukonkuravo baidyklę

— Mesk darbą ir skubėk į posėdį sėjos paspartinimo reikalui...

Sovietų okupuotoj Lietuvoj